

vel mala fm diūſas circūſtāci
as. S; nunq̄ est meitoria illa
naturalis dilectō quādo q̄s di
ligit aliū. ſolum idō qz cogna
tus ei⁹ est. Sic etiam bruta di
ligūt fetus ſuos. Vñ greg. in
ome. de aplis. Iſte wraciter cai
tate habet. q̄ ⁊ amicum diligit in
deum ⁊ inimicum ꝑꝑt deū. nā ſūt
nōnulli qui diligunt ꝑꝑꝑm of
ſeꝑ ꝑꝑt affectōez carnis ⁊ cog
nacōnis q̄bus tñ in hac dilcōe
ſacra eloquia nō otr̄dicūt. S;
aliud est qd̄ ſponte impendit̄
natuē. Aliud qd̄ ꝑꝑceptis do mi
nicis ex caritate dētur obediētie.
hij nimiz et ꝑꝑꝑm diligūt. ⁊
tñ iſta ſblimā dilcōnis ꝑꝑꝑia
nō aſſequūt̄ qz amorē ſuū nō
ſpūaliē ſ; carnaliē ipēdūt. Si
q̄s tam diligit cognatos nō ſo
lū idō qz cognati ſunt. ſ; ec̄ ꝑꝑt
deū ⁊ ex caritate inſula. tunc fit
dilcō meitoria. grā enim non de
ſtruit naturā ſed eam dirigit ⁊
ordīnat. Q̄rta dilcō ꝑꝑꝑꝑi est
ſocialis. q̄ quis altei vult bonū
ſolū idō qz eſt ſocius ei⁹. vel a
mic⁹. cōciuis. cōpatriota. ⁊ ſai
liaris ſibi q̄ poteſt eſſe bona vel
mala fm circūſtāntias. Et qñ
fit ſolum ꝑꝑt ſocietate. tūc nō
eſt meitoria. vñ math. v. Si
diligitis illos qui vs diligūt
quā mercede hēbitis. Dilcō igz
iſta q̄rta. ꝑꝑt eē mala ut i hijs
qui ſe inuāt ad ꝑꝑꝑm. bō ſ; nō

meitoria in hijs q̄ ſine caritate in
bōis ſe inuāt ⁊ meitoria ſi ſit ꝑꝑ
ter deum. ¶ Capitulū. iij.

Dordine aut dilcōnis
ta ſūt vidēda. P̄mo de
numēo ⁊ gradu dilige
dorū. Secūdo de ordine q̄ ꝑꝑis
effectiue ꝑꝑt elemosinam. vel
aliter ſubueiendū ſit. Tercō an
peccatores ſint diligēdi. ¶ Qñ. b
tū ad ꝑꝑꝑi intellectū nō nō ꝑꝑꝑo
qz ꝑꝑꝑꝑ vñ q̄s met ꝑꝑt itelligi
diligere tripliciter. P̄mo mō
ꝑꝑlacēter ⁊ delectiue id ē qz ꝑꝑt
delectetur ⁊ cōplacētiam hēat in
bōno qd̄ aliq̄s poſſidz. Secun
do modo aliquid diligit affe
ctatiue. ſeu optatiue. vel deſide
tiue. Tercō modo effectiue. nā
dilectō eſt vñlīcō boni. ⁊ illa di
līcō d̄z dilcō affectiua. ſeu opta
tiua. Illi⁹ aut dilcōnis ſūt plu
res effecti. ut elemosina corpa
lis. vel ſpūalis ⁊ op̄a bona alia.
Et exhibicio taliū effectiū. dici
tur dilcō effectiua. Secūdo re
memorādū qz bona nob ⁊ ꝑꝑ
imis deſiderāda ſunt triplītia. q̄
dā maxīma ut b̄tūdo. alia me
dia ut virtutes. Tercia inſima.
ut corꝑꝑ deſuētia ⁊ q̄b⁹ male
vñ poſſum⁹ ut ſciā. hōz. dñit̄.
⁊ ſiſia. ¶ Tercō nō. qz cū cari
tas iclīmet ad diligēdū diūſa
bō. meliōr ⁊ optiā. qz ordō ne
ceſſari⁹ ē ibi. vñ ſup illo canti
p̄mo. ordīnauit i me caritatem

[Marginal notes in a smaller, cursive hand, partially illegible.]

Quartum

Preceptum

Ambro. dicit Multoz caritas
inordinata e qd pmu e ponit
tertiu a quartu. peccat qui p
postere agit. na scire quid fa
tias a nescire ordme fatiendi.
no e pfecte cognicois. Ordini
naq; ignoantia oturbat meri
toz forim. Ordo igitur dilige
toz scd; mgrm in. in. di. xxix.
prout elicitur ex aug. li. de do
ctrina xpiana. ambro. vbi pri
us. a iero. sup ezech. consistit in
.xii. gradib;. Na pmo oim deo
diligendus e. pmo affectiue sic
sup oia ut diligatur ppt se tm.
a alia oia diligatur ppt deum
relatie in eu ordinado ea a taz
firmo amore ei quis inhxreat.
qz ho potit willet se a oez crea
tura no esse qz deum no esse a qz
ho propter nulla creatura deli
berate a scieter fatiat aliqd otr
pceptu dei sibi dilecti quo tm
debet cauere. ut habes pcepto
.m. c. viii. k. Secudo diligat
sup omnia coplacenter a dele
ctatiue sic qz nulli wlit bonu fi
cut deo Tercio effectiue dilige
ndus est sup omnia. maximi eni
effectus exteioris caritatis sibi
exhibedi sunt. puta honoz. a re
ueretia spealis. oformitas wlu
tatu. obedientia. laus. grarum
actio a filia scd; illd ps. Lauda
te eu scd; multitudine magtu
dimis ei. Ex quo pt; qz bene fi
bi timere habent qz ho inter du

Capitulum

Tertium

reuereti? huius qz deo. a econu
so timere habet pfidentes. tale
honoz sibi sui pmittentes. ut
dicit glo. hester. xiiij. qua ob
causa mardocheus venera no
luit aman malu. **S**ecudo g. d
du quilibet tenetur seipm dili
gere qz tum ad aia; sibi. bonu
wledo put' expositum est pri
mo capitulo. pl9 affectie idest
intensioui affectu seu actu dile
ctiui qz pxio. qz tenetur inte
nsioui affectu a wlicone sibi ppi
wille bonu bntudis. a virtutu.
a actu bonoz qz cuiusq; alteri
hoi. Et tenetur se firm9 dilige
re ad illa ita qz min9 possit au
ti a dilectoe sui qz cuiuscunq; al
teri9 post se. Ex quo pt; qz no
solum bon9 ho ex caritate. pmo
malus debet scdm legem se pl9
diligere a inteh9 amore opta
tio qz pximu. saltem ordinato
amore. qui scz e respectu pd co
ru triplitu bonoz. non tamen
qz diu e malus debet se pl9 px
mo bono diligere oplacenter
a delectatie. qz no coplacere h
tristari deb; de eo qd nunc est.
a desiderare qz fiat bonus. Et fi
bi hoc qz totu9 pot' a diligentia
qz cuiusq; alteri pcurare. Qui
libet etiā homo tenetur oes ho
mines viatores diligere eqlice.
a sic se seipm: rferedo eqlitatem
ad pitate boni qd optat qz q
libet tenetur pximo cui libet

optare et velle eādē bñtudine; idest equalē bñtudine quā sibi optat et eandē pfectionem virtutū et grāz qz hoc ē diligere primū tuū sic tēp̄m id ē ad idē bonū ad qd tēp̄m ut vult Aug⁹. sup illo gal. vi. Opem bonū ad oēs. Et ap̄lus dicit. i. cori. vii. Volo oēs hoies eē sic me id est ad tātū bonū licz non e tanto affcū teneat. ¶ Tercō ḡ du post sc̄p̄m tenetur q̄s inter oēs maxime diligere intensiue pntes suos. Quia q̄to res diligibilis est ip̄i diligenti magis cōiuncta Et q̄to magis et p̄us diligebatur ab ea et q̄to plūa et maiora bñficia suscepit ab ipsa: t̄nto plus et intensius d̄z eam diligere. S; pntes alicui⁹ sunt hmoi qz p̄mo ḡdu cōiuncti dilectōe p̄uenientes nato s; a eis eē post d̄m nutriē et disciplinā tradiderūt ergo et c. S; d̄i qd si pntes essent mali nōne tunc ceti min⁹ p̄m qui v̄l etiā extranei boni essent amore pntib; p̄ponēdi. R̄. qz op̄lacēter et delectue debem⁹ plus diligere meliōrē qz d̄emus pl⁹ complacere in bono suo adeptō et in maiori bono pl⁹ q̄ in minori bono. S; homo sicut amor optatio et d̄fideatio tenetur se pl⁹ diligere intensiue eē. si mal⁹ sit Ita eē optatiue et d̄fideatiue deb; homo plus diligē pntes malos

q̄ alios viatores quoscūqz bonos qz debet intensiōi actu eis optare et d̄fideare vitam etnā et ut boni fiāt q̄ cuiūqz alteri viatori etiam meliōi Et debet etiam boni maxime ad hoc conari et cooperari s̄m exigentiam status sui ut boni fiāt et caritatem acquirant. et in ea p̄maneāt. Nō autē deb; approbare eoz mala facta quia hoc est eos odire. Quarto post pntes debet homo maxime diligere intensiue filios et filias. Quinto deinde fratres et sorores. Sexto cōsequenter plus p̄p̄m quos q̄ minus p̄p̄m quos. Septio domesticos pl⁹ q̄ extraneos. Octauo extraneos. Et hoc seruandū est tam s̄m ordinem caritatis infuse q̄ s̄m ordinem rectum nature quem caritas nō auferit s; precipit et regulat. Et notat Richardus i tertio distinctione. xxix. qz intensiō dilectōis attenditur s̄m p̄p̄m p̄p̄m quātē ad d̄m que est bonitas ip̄ius diligibilis. potest ergo dicit ip̄e tanta eē bonitas extranei vel minus cōiuncti Et tam parua bonitas et p̄p̄m quātē mihi magis cōiuncti utpote qua non attinet mihi nisi i tertio vel q̄to gradu qz ex maiori affcū debet diligere extraneum magis bonum q̄ magis cōiunctum mihi. et min⁹ bonū. hoc etiam innuit Ambrosius

Quartum Preceptum

cū dic. q. domestici boni sūt ec
malis filiis pponēdi. Nonno de
bem? inimicos diligere ut bono
nature eoz bonū velim? S; i
q̄tum sunt inimici id est iuste
nob nocere cupiētes. nō dem9
f eos diligere. **R**acō secūdi qz
tunc peccm amarem? **R**acō p̄
mi est qz etiā sunt pximi. scđm
illud p̄ceptū math. v. **D**iligi
te inimicos vros bñfacite hñs
qui oderūt vs. **P**ro quo scđz
thō. nōndū qz hmōi dilectio
nature inimici potest dupliciē
cōsiderari. vno mō in generali.
a sic diligere inimicū est de ne
cessitate salutis. ut cū q̄s in ge
nerali diligit pximos ab illa
generalitate inimicū nō exclu
dat. alias peccat; mōrliter cōn
caritatē. **A**lio mō consideratur
dilectio pximi in sp̄ali. ut scđz
quis in sp̄ali moueatur motu
dilectōis actualis ad inimicū
suū. ita qz actualiter velit qz op
tet sibi bonū. illud nō est de ne
cessitate p̄cepti. **E**xēplū qñ co
gitas de sorte inimico. nō opoz
tet qz statim optes sibi bonum
actualit. **R**ō est qz p̄ceptū de
dilectōe inimici est affirmatiu.
ideo nō obligat p̄ semp. s; p̄
cepti ē ut nō odias eū. qz ut nū
q̄z velis a optes sibi mala. mte
cōueniēdi. qz non odire px
mū est p̄ceptū negatiu. ideo
obligat semp qz p̄ semp. **E**st tñ

Capitulum Tertium

ut dicit thō. de necessitate caritatis
scđz; prepacōez animi ut scđz; ho
mo habeat aim paratū ad hoc.
ut in singulari inimicū affectie
diliget si necitas occurret. S;
qz absqz necitatis articulo hō
hoc actu impleat p̄fectionis ē.
a adhuc maioris p̄fectionis
si amore elicitō actu feratur di
lectiue in inimicū cū affectu vo
lendi sibi bonū potissime qñ i
inimicus actu offendit ut xpō in
cruce accidit. de hac materia
plen9 dicetur in p̄cepto quī
to de homicidio. **D**ecimo. vnde
cimo. qz vltio diligere debemus
ex caritate corpa nostra qz prio
rū eis volendo bonū. **S**ūt aut
corpi bona. cibus. potus. aer.
gaudiū. tristitia. somnus. vigi
lia. abstinentia. qz tā prosp̄ra
qz adūsa i q̄tum talia debūūt
spū. in q̄tum vno spū in vir
tutib9 ipediūt. talia a similia
non sunt bona corpi. s; noci
ua qz dānatur p̄ talia eterna
liter vel ad illd disponit. **I**tem
quatuor dotes aie sunt optia
corpi que sine labore vie nō
acq̄rim9. **E**x p̄missis oib9 cō. g
clusiōez illā nō doctoz cōmū
ter qz q̄uis quilibz oēs alios
hoies ex p̄cepto teneatur i ge
nere diligere sic seipm id est ad
equale bonū. non tñ opozt; ip
fū in quēlibz sp̄aliter a equali
er affectū dilectōis dirigere

Sed dubitatur cum multe alie sint conditiones quibus membra christi inuicem coniunguntur propter tactum. ut relatio uxoris ad matrem filii ad patrem spiritualem. subditi ad prelatum. discipuli ad magistrum. et domini ad suum. et e converso. Cur de hijs non fit mentio per apostolum. secundum. b. o. u. e. di. ij. in tertio. quod omnes reducuntur ad prelatas ut prima uxoris ad dilectionem sui. Secunda ad dilectionem patris carnalis dilectionem patris spiritualis et prelati similiter vltima duo ad dilectionem domesticorum. Secundo dubitatur utrum pater carnalis plus sit diligendus patre spirituali. secundum. ibid. Richardum in tertio quod sic. Quia licet pater spiritualis magis det non tamen ita vere est causa beneficii quod impedit cum non det filio illud beneficium nisi ministerialiter. Dat autem carnalis dedit filio esse nature sicut causa efficiens et beneficium nutritionis et doctrine. honor tamen magnus debetur patri spirituali propter statutum beneficium et etiam propter subsidium. Tertio dubitatur an coniugatus plus teneatur diligere uxorem quam parentes. secundum. fm thomam. quod uxor coniungitur viro ut vna caro. Mat. xix. Erunt duo in carne vna. Ideo intensius diligitur uxor sed maior reuerentia est parentibus exhibenda ratione principij. Unde in quibusdam magis debet vir assistere parentibus quam uxori. Sed quantum ad ymone

carnalis copule et cohabitatio nis relictis omnibus adhaerebit uxori non simpliciter relictis omnibus quia non hijs que ad parentes pertinent quibus etiam subueiendum est. Quarto dubitatur. an creaturas irracionales licite diligere possim? secundum. thomas in summa quod non tamquam ad ea ad que amicitia habeatur sed sicut bona que alij volumus in quantum scilicet ex caritate volumus eas conseruari ad honorem dei et utilitatem hominum. Et sic etiam de eas diligit. Et hoc potest. xij. gradus esse diligendi. Ex quo patet quod male faciunt qui canes. aues. equos. vestes. pecuniam et hominum plures quam animam vel corpus in se vel in alijs diligunt. Quo ad secundum principale. cuius magis sit beneficium. secundum. thomam in quarto di. xv. dicens. Et dicit philosophus. ix. ethico. Illud facile non est determinare propter multas diuersitates boni et necessarii. tamen hoc est tenendum quod semper magis reddendum est debitum quam beneficium impediendum ut ipse dicit. ibidem nisi ex parte altera assistit maior bonitas vel necessitas. et ideo parentibus et propinquis et benefactoribus et eis a quibus spiritualia accipit homo magis debet elemosinam facere si indigeat et ceteris pauperibus melioribus magis et magis indigentibus. Et sic secundum has tres condiciones

debet gradus in elemosinis p[ro]sti-
 tui sc[ilicet] sc[ilicet] honestu[m] necessariu[m].
 a debitu[m]. Affigre aut[em] i[n] singulis
 q[ui] vn[us] altei eor[um] p[ro]feratur e[st] im-
 possibile q[uo]d singulares co[n]dico-
 nes q[ue] attēde[n]de sunt i[n]finite sūt.
 ⁊ nō cadūt s[ub] arte. de h[uius] aut[em]
 v[er]it[ate] docet ⁊ prudētū o[mn]iū.
 Ite th[omas]. Quo ad iij. p[ri]ncipa-
 le queritur cū oēs debeam[us] di-
 ligere. an etiā p[ro]cōres deam[us]
 diligere. s[ecundum] th[omas]. 2. 2. q. xxiiij. Et
 mgr in iij. di. xxiij. In peccato-
 bus duo sūt cōsiderāda sc[ilicet] na-
 tura ⁊ culpa. Sc[ilicet]m naturam
 quā a d[omi]no habet capaces sunt
 b[eat]itudinis. ⁊ ideo sc[ilicet] natura
 sūt ex caritate diligēdi. ⁊ sic de-
 beam[us] eos diligere. sc[ilicet] optādo
 eis vitā eternā. p[ro]p[ter] de p[ro]cōs.
 iustitiā. ⁊ alia b[ona] ad vitā eter-
 nā p[ro]mouētia. S[ed] culpa eor[um]
 d[omi]no est cōtra ⁊ ei displicet ⁊ e[st]
 impeditia eor[um] salutis. Et ideo
 sc[ilicet]m illā cōsideracōem sunt oēs
 p[ro]cōres odiēdi. p[ro]mo pater ⁊
 mater. ⁊ filij. ⁊ p[ro]p[ri]m[us] q[ui] ut docet
 luc[am]. xiiij. ideo p[ro]s. Im[er]ito odio
 habui. vnde gre. in pasto. ex-
 ponēs illud p[ro]s. p[ro]fecto odio
 odia illos. dicit Im[er]itos dei p[ro]
 fecto odio odisse est. ⁊ q[uo]d facti
 sunt a d[omi]no diligere. ⁊ q[uo]d fatiūt
 increpare. prauor[um] mores p[ro]me-
 re vite p[ro]desse. Et sc[ilicet]m aug[ustinus]. i.
 sermone quodā. Esto filis me-
 dico. medicus eni[m] odit egritu[m].

d[omi]n[us] ⁊ ut liber; egrotū febrē p[ro]
 se q[ui]tur. nolite amare vita ami-
 cor[um] vrōrum si amatis amicos
 v[est]ros. Capitulu[m]. iij.

Porro nūc q[ui]to viden-
 dū est de dilectōe p[ro]xi-
 mi ut cadit s[ub] o[mn]i[n]o de q[ui]
 tractāda sunt tria. sc[ilicet]m tria p[ro]
 q[ui] dilectio p[ro]xi ad p[ro]fectioē ten-
 dit. Primo de extēsiōe dile-
 ctionis fraternae. Secūdo de in-
 tencōe eius. Tercō de efficacia
 seu effectū eius que o[mn]ia p[ro]mit
 factus th[omas]. li. de p[ro]fectione spi-
 ritualis vite. c. xiiij. xv. ⁊. xvi.
 Q[ui]ntū igitur ad p[ri]mū sc[ilicet]m q[uo]d
 in extēsiōe dilectionis p[ro]xi-
 mi est triplex gradus. Sūt ei
 quidam q[ui] aliquos homines
 diligūt vel p[ro]p[ter] beneficia
 impensa. vel p[ro]p[ter] naturalis
 cognacōis vinculu[m]. aut ciuilib[is]
 amicitie. Et iste dilectōis gra-
 d[us] e[st] i[n] minimis ciuilib[is] amicitie coar-
 tatur. vnde d[omi]n[us] dicit math. v.
 Si diligitis eos q[ui] v[os] diligūt
 quā mercedē h[ab]ebitis. nonne ⁊
 publicani hoc fatiūt. Et si salu-
 taueritis fratres vrōs tm. quid
 ap[er]tius facitis. nonne ⁊ ethnici
 hoc fatiūt. Sūt alij qui dilectō-
 nis affectū etiā ad ext[er]neos ex-
 tēdūt dū tm in eis nō inueniat
 aliqd q[uo]d eis aduersetur. Et h[uius]
 quidē dilectōis grad[us] quos
 mō s[ub] nature limitib[us] coarta-
 tur. Ois eni[m] homo naturaliter